

16 IANUARIE 2017

CODUL FISCAL

best publishing

Respect pentru oameni și cărți

CUPRINS

CODUL FISCAL

Dispoziții generale

Scopul și sfera de cuprindere a Codului fiscal	9
Aplicarea și modificarea Codului fiscal	10
Definiții	11
Reguli de aplicare generală	19

Impozitul pe profit

Dispoziții generale	24
Calculul rezultatului fiscal	28
Aspecte fiscale internaționale	55
Plata impozitului și depunerea declarațiilor fiscale	58
Impozitul pe dividende	62
Dispoziții tranzitorii	63

Impozitul pe veniturile microîntreprinderilor71

Impozitul pe venit

Dispoziții generale.....	76
Venituri din activități independente.....	81
Venituri din salarii și asimilate salariilor	87
Venituri din cedarea folosinței bunurilor.....	95
Venituri din investiții	100
Venituri din pensii	106
Venituri din activități agricole, silvicultură și piscicultură	107
Venituri din premii și din jocuri de noroc	110
Venituri din transferul proprietăților imobiliare din patrimoniul personal	112
Venituri din alte surse.....	115
Venitul net anual impozabil	117
Proprietatea comună și asociațiile fără personalitate juridică	121
Aspecte fiscale internaționale	123
Obligații declarative ale plătitorilor de venituri cu reținere la sursă.....	125
Dispoziții tranzitorii și finale.....	126

Contribuții sociale obligatorii

Dispoziții generale.....	127
Contribuțiile de asigurări sociale datorate bugetului asigurărilor sociale de stat	
Contribuabilii/Plătitorii de venit la sistemul public de pensii	127
Veniturile pentru care se datorează contribuția și cotele de contribuții.....	128
Baza de calcul al contribuției de asigurări sociale datorate bugetului asigurărilor	

<i>sociale de stat în cazul persoanelor care realizează venituri din salarii sau asimilate salariilor, precum și în cazul persoanelor pentru care plata unor prestații sociale se achită de instituții publice</i>	128
<i>Stabilirea, plata și declararea contribuțiilor de asigurări sociale în cazul persoanelor fizice și juridice care au calitatea de angajatori sau sunt asimilate acestora, instituțiilor prevăzute la art. 136 lit. d)-f), precum și în cazul persoanelor fizice care realizează în România venituri din salarii sau asimilate salariilor de la angajatori din alte state</i>	135
<i>Baza de calcul al contribuției de asigurări sociale datorate de persoanele fizice care realizează venituri din activități independente</i>	139
<i>Stabilirea, plata și declararea contribuției de asigurări sociale pentru veniturile din activități independente</i>	141
Contribuțiile de asigurări sociale de sănătate datorate bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate	
<i>Contribuabilii/Plătitorii de venit la sistemul de asigurări sociale de sănătate</i>	143
<i>Veniturile pentru care se datorează contribuția, cotele de contribuții</i>	146
<i>Baza de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate în cazul persoanelor care realizează venituri din salarii sau asimilate salariilor, precum și în cazul persoanelor aflate sub protecția sau în custodia statului</i>	147
<i>Stabilirea, plata și declararea contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate în cazul veniturilor din salarii și asimilate salariilor, veniturilor din pensii, în cazul veniturilor obținute de persoanele fizice aflate sub protecția sau în custodia statului, precum și în cazul persoanelor fizice care realizează în România venituri din salarii sau asimilate salariilor de la angajatori din alte state</i>	152
<i>Baza de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate de persoanele fizice care realizează venituri din activități independente, din activități agricole, silvicultură, piscicultură, din asocieri fără personalitate juridică, precum și din cedarea folosinței bunurilor</i>	156
<i>Stabilirea, plata și declararea contribuției de asigurări sociale de sănătate pentru veniturile din activități independente, din activități agricole, silvicultură, piscicultură, din asocieri fără personalitate juridică, precum și din cedarea folosinței bunurilor</i>	158
<i>Baza de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate de persoanele fizice care realizează venituri din investiții și din alte surse</i>	160
<i>Stabilirea și declararea contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate de persoanele fizice care realizează venituri din investiții și din alte surse</i>	161
<i>Stabilirea contribuției anuale de asigurări sociale de sănătate</i>	162
<i>Declararea, stabilirea și plata contribuției de asigurări sociale de sănătate în cazul persoanelor fizice care nu realizează venituri de natura celor menționate la art. 155 sau care realizează venituri lunare exclusiv din investiții și/sau din alte surse sub nivelul valorii salariului de bază minim brut pe țară și nu se încadrează în categoriile de persoane exceptate de la plata contribuției de asigurări sociale de sănătate prevăzute la art. 154 sau în categoriile de persoane prevăzute la art. 153 alin. (1) lit. g)-o), pentru care plata contribuției se suportă din alte surse</i>	163
Contribuțiile asigurărilor pentru șomaj datorate bugetului asigurărilor pentru șomaj	
<i>Contribuabilii/plătitorii de venit la sistemul de asigurări pentru șomaj</i>	165
<i>Veniturile pentru care se datorează contribuția, cotele de contribuții și bazele de calcul</i>	165
<i>Stabilirea, plata și declararea contribuțiilor de asigurări pentru șomaj în cazul persoanelor fizice și juridice care au calitatea de angajatori sau sunt asimilate acestora, precum și în cazul persoanelor fizice care realizează în România venituri din salarii sau asimilate salariilor de la angajatori din alte state</i>	167
Contribuția pentru concedii și indemnizații de asigurări sociale de sănătate	
<i>Contribuabilii/plătitorii de venit la sistemul de asigurări sociale de sănătate, în cazul veniturilor supuse contribuției pentru concedii și indemnizații de asigurări sociale de sănătate</i>	169
<i>Veniturile pentru care se datorează contribuția, cotele de contribuții și bazele de calcul</i>	169
<i>Stabilirea, plata și declararea contribuției pentru concedii și indemnizații de asigurări sociale de sănătate</i>	172
Contribuția de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale	

Contribuabilii/plătitorii de venit la sistemul de asigurări sociale de stat, în cazul veniturilor supuse contribuției de asigurare pentru

<i>accidente de muncă și boli profesionale</i>	<i>174</i>
<i>Veniturile pentru care se datorează contribuția, cotele de contribuții și bazele de calcul</i>	<i>174</i>
<i>Stabilirea, plata și declararea contribuției de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale</i>	<i>176</i>

Contribuția la Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale, datorată de persoanele fizice și juridice care au calitatea de angajator potrivit art. 4 din Legea nr. 200/2006 privind constituirea și utilizarea Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, cu modificările ulterioare

<i>Contribuabilii/plătitorii de venit la Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale, obligați la plata contribuției</i>	<i>177</i>
<i>Veniturile pentru care se datorează contribuția, cota de contribuție și baza de calcul</i>	<i>178</i>
<i>Stabilirea, plata și declararea contribuției la Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale</i>	<i>179</i>

Prevederi comune în cazul persoanelor fizice care realizează venituri din salarii sau asimilate salariilor și/sau din activități independente, atât în România, cât și pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, al unui stat membru al Spațiului Economic European sau al Confederației Elvețiene pentru care sunt incidente prevederile legislației europene aplicabile în domeniul securității sociale

<i>Contribuțiile sociale obligatorii datorate de persoanele fizice care realizează venituri din salarii sau asimilate salariilor și/sau din activități independente, atât în România, cât și pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, al unui stat membru al Spațiului Economic European sau al Confederației Elvețiene</i>	<i>180</i>
<i>Înregistrarea în evidența fiscală, baza de calcul, declararea, stabilirea și plata contribuțiilor sociale obligatorii</i>	<i>180</i>

Impozitul pe veniturile obținute din România de nerezidenți și impozitul pe reprezentanțele firmelor străine înființate în România

Impozitul pe veniturile obținute din România de nerezidenți.....	182
Asocieri/Entități care desfășoară activitate/obține venituri în/din România	191
Impozitul pe reprezentanțe	192
Modul de impozitare a veniturilor din economii obținute din România de persoane fizice rezidente în state membre și aplicarea schimbului de informații în legătură cu această categorie de venituri	193
Redevențe și dobânzi la întreprinderi asociate	202

Taxa pe valoarea adăugată

Definiții	208
Operațiuni impozabile.....	211
Persoane impozabile.....	213
Operațiuni cuprinse în sfera de aplicare a taxei.....	215
Locul operațiunilor cuprinse în sfera de aplicare a taxei.....	219
Faptul generator și exigibilitatea taxei pe valoarea adăugată.....	225
Baza de impozitare.....	229
Cotele de taxă.....	232
Operațiuni scutite de taxă.....	234
Regimul deducerilor.....	241
Persoanele obligate la plata taxei.....	252
Regimuri speciale	254
Obligații	268
Dispoziții comune	290
Dispoziții tranzitorii.....	293

Accize și alte taxe speciale

Regimul accizelor armonizate

<i>Dispoziții generale</i>	299
<i>Nivelul și calculul accizelor</i>	303
<i>Obligațiile plătitorilor de accize</i>	305
<i>Alcool și băuturi alcoolice</i>	307
<i>Tutun prelucrat</i>	310
<i>Produse energetice</i>	311
<i>Energie electrică</i>	312
<i>Autorizarea operatorilor economici care desfășoară activități cu produse accizabile în regim suspensiv de accize</i>	313
<i>Regimul de antrepoziție</i>	314
<i>Destinatarul înregistrat</i>	319
<i>Expeditorul înregistrat</i>	322
<i>Importatorul autorizat</i>	324
<i>Excepții de la regimul de accizare pentru produse energetice și energie electrică</i>	324
<i>Scutiri de la plata accizelor</i>	326
<i>Restituiri de accize</i>	329
<i>Deplasarea și primirea produselor accizabile aflate în regim suspensiv de accize</i>	330
<i>Deplasarea intracomunitară și impozitarea produselor accizabile după eliberarea pentru consum</i>	336
<i>Deplasarea produselor accizabile în regim de exceptare sau de scutire directă</i>	340
<i>Marcarea produselor alcoolice și a tutunului prelucrat</i>	340
<i>Marcarea și colorarea păcurii și a produselor asimilate acestora</i>	341
<i>Marcarea și colorarea motorinei</i>	342
<i>Alte obligații pentru operatorii economici cu produse accizabile</i>	343
<i>Regimul accizelor nearmonizate</i>	346
<i>Contravenții și sancțiuni</i>	347
<i>Infrațiuni</i>	349

Impozite și taxe locale

<i>Dispoziții generale</i>	353
<i>Impozitul pe clădiri și taxa pe clădiri</i>	354
<i>Impozitul pe teren și taxa pe teren</i>	363
<i>Impozitul pe mijloacele de transport</i>	371
<i>Taxa pentru eliberarea certificatelor, avizelor și a autorizațiilor</i>	377
<i>Taxa pentru folosirea mijloacelor de reclamă și publicitate</i>	380
<i>Impozitul pe spectacole</i>	382
<i>Taxe speciale</i>	383
<i>Alte taxe locale</i>	384
<i>Alte dispoziții comune</i>	385
<i>Sancțiuni</i>	386
<i>Dispoziții finale</i>	386

Impozitul pe construcții389

Dispoziții finale391

TITLUL I Dispoziții generale

CAPITOLUL I Scopul și sfera de cuprindere a Codului fiscal

Art. 1. - Scopul și sfera de cuprindere a Codului fiscal

(1) Prezentul cod stabilește: cadrul legal privind impozitele, taxele și contribuțiile sociale obligatorii prevăzute la art. 2 alin. (2), care sunt venituri ale bugetului de stat, bugetelor locale, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, bugetului asigurărilor pentru șomaj și fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale; contribuabilii care au obligația să plătească aceste impozite, taxe și contribuții sociale; modul de calcul și de plată a acestora; procedura de modificare a acestor impozite, taxe și contribuții sociale. De asemenea, autorizează Ministerul Finanțelor Publice să elaboreze norme metodologice, instrucțiuni și ordine în aplicarea prezentului cod și a legilor de ratificare a convențiilor de evitare a dublei impuneri în aplicare.

(2) Cadrul legal de administrare a impozitelor, taxelor și contribuțiilor sociale obligatorii reglementate de prezentul cod este stabilit prin Codul de procedură fiscală.

(3) Dacă orice prevedere a prezentului cod contravine unei prevederi a unui tratat la care România este parte, se aplică prevederea celui tratat.

(4) Orice măsură de natură fiscală care constituie ajutor de stat se acordă potrivit dispozițiilor legale în vigoare privind ajutorul de stat.

Art. 2. - Impozitele, taxele și contribuțiile sociale obligatorii reglementate de Codul fiscal

(1) Impozitele și taxele reglementate prin prezentul cod sunt următoarele:

- a) impozitul pe profit;
- b) impozitul pe veniturile microîntreprinderilor;
- c) impozitul pe venit;
- d) impozitul pe veniturile obținute din România de nerezidenți;
- e) impozitul pe reprezentanțe;
- f) taxa pe valoarea adăugată;
- g) accizele;
- h) impozitele și taxele locale;
- i) impozitul pe construcții.

(2) Contribuțiile sociale obligatorii reglementate prin prezentul cod sunt următoarele:

- a) contribuțiile de asigurări sociale datorate bugetului asigurărilor sociale de stat;
- b) contribuțiile de asigurări sociale de sănătate datorate bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate;
- c) contribuția pentru concedii și indemnizații de asigurări sociale de sănătate datorată de angajator bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate;
- d) contribuțiile asigurărilor pentru șomaj datorate bugetului asigurărilor pentru șomaj;
- e) contribuția de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale datorată de

angajator bugetului asigurărilor sociale de stat;

f) contribuția la Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale, datorată de persoanele fizice și juridice care au calitatea de angajator potrivit art. 4 din Legea nr. 200/2006 privind constituirea și utilizarea Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, cu modificările ulterioare.

CAPITOLUL II

Aplicarea și modificarea Codului fiscal

Art. 3. - Principiile fiscalității

Impozitele și taxele reglementate de prezentul cod se bazează pe următoarele principii:

a) neutralitatea măsurilor fiscale în raport cu diferitele categorii de investitori și capitaluri, cu forma de proprietate, asigurând prin nivelul impunerii condiții egale investitorilor, capitalului român și străin;

b) certitudinea impunerii, prin elaborarea de norme juridice clare, care să nu conducă la interpretări arbitrare, iar termenele, modalitatea și sumele de plată să fie precis stabilite pentru fiecare plătitor, respectiv aceștia să poată urmări și înțelege sarcina fiscală ce le revine, precum și să poată determina influența deciziilor lor de management financiar asupra sarcinii lor fiscale;

c) justetea impunerii sau echitatea fiscală asigură ca sarcina fiscală a fiecărui contribuabil să fie stabilită pe baza puterii contributive, respectiv în funcție de mărimea veniturilor sau a proprietăților acestuia;

d) eficiența impunerii asigură niveluri similare ale veniturilor bugetare de la un exercițiu bugetar la altul prin menținerea randamentului impozitelor, taxelor și contribuțiilor în toate fazele ciclului economic, atât în perioadele de avânt economic, cât și în cele de criză;

e) predictibilitatea impunerii asigură stabilitatea impozitelor, taxelor și contribuțiilor obligatorii, pentru o perioadă de timp de cel puțin un an, în care nu pot interveni modificări în sensul majorării sau introducerii de noi impozite, taxe și contribuții obligatorii.

Art. 4. - Modificarea și completarea Codului fiscal

(1) Prezentul cod se modifică și se completează prin lege, care intră în vigoare în termen de minimum 6 luni de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) În cazul în care prin lege se introduc impozite, taxe sau contribuții obligatorii noi, se majorează cele existente, se elimină sau se reduc facilități existente, acestea vor intra în vigoare cu data de 1 ianuarie a fiecărui an și vor rămâne nemodificate cel puțin pe parcursul aceluia an.

(3) În situația în care modificările și/sau completările se adoptă prin ordonanțe, se pot prevedea termene mai scurte de intrare în vigoare, dar nu mai puțin de 15 zile de la data publicării, cu excepția situațiilor prevăzute la alin. (2).

(4) Fac excepție de la prevederile alin. (1) și (2) modificările care decurg din angajamentele internaționale ale României.

Art. 5. - Norme metodologice, instrucțiuni și ordine

(1) Ministerul Finanțelor Publice are atribuția elaborării normelor necesare pentru aplicarea unitară a prezentului cod.

(2) În înțelesul prezentului cod, prin norme se înțelege norme metodologice, instrucțiuni și ordine.

(3) Normele metodologice sunt aprobate de Guvern, prin hotărâre, și sunt publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(4) Ordinele și instrucțiunile pentru aplicarea unitară a prezentului cod se emit de ministrul finanțelor publice și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Ordinele și instrucțiunile referitoare la proceduri de administrare a impozitelor și taxelor reglementate de prezentul cod, datorate bugetului general consolidat, cu excepția bugetelor locale, se emit de președintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală, denumită în continuare A.N.A.F., și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Ordinele și instrucțiunile referitoare la proceduri de administrare a impozitelor și taxelor locale, reglementate de prezentul cod, se aprobă prin ordin comun al ministrului finanțelor publice și al ministrului dezvoltării regionale și administrației publice.

(5) Sub sancțiunea nulității absolute, instituțiile publice din subordinea Guvernului, altele decât Ministerul Finanțelor Publice, nu pot elabora și emite norme care să aibă legătură cu prevederile prezentului cod, cu excepția celor prevăzute în prezentul cod.

(6) Anual, Ministerul Finanțelor Publice colectează și sistematizează toate normele în vigoare având legătură cu prevederile prezentului cod și publică această colecție oficială.

Art. 6. - Aplicarea unitară a legislației

Aplicarea unitară a prezentului cod și a legislației subsecvente acestuia se asigură prin Comisia fiscală centrală constituită potrivit Codului de procedură fiscală.

CAPITOLUL III

Definiții

Art. 7. - Definiții ale termenilor comuni

În înțelesul prezentului cod, cu excepția titlurilor VII și VIII, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

1. activitate dependentă - orice activitate desfășurată de o persoană fizică într-o relație de angajare generatoare de venituri;

2. activitate dependentă la funcția de bază - orice activitate desfășurată în baza unui contract individual de muncă sau a unui statut special prevăzut de lege, declarată angajatorului ca funcție de bază de către angajat; în cazul în care activitatea se desfășoară pentru mai mulți angajatori, angajatul este obligat să declare numai angajatorului ales că locul respectiv este locul unde exercită funcția pe care o consideră de bază;

3. activitate independentă - orice activitate desfășurată de către o persoană fizică în scopul obținerii de venituri, care îndeplinește cel puțin 4 dintre următoarele criterii:

3.1. persoana fizică dispune de libertatea de alegere a locului și a modului de desfășurare a activității, precum și a programului de lucru;

3.2. persoana fizică dispune de libertatea de a desfășura activitatea pentru mai mulți clienți;

3.3. riscurile inerente activității sunt asumate de către persoana fizică ce desfășoară activitatea;

3.4. activitatea se realizează prin utilizarea patrimoniului persoanei fizice care o desfășoară;

3.5. activitatea se realizează de persoana fizică prin utilizarea capacității intelectuale și/sau a prestației fizice a acesteia, în funcție de specificul activității;

3.6. persoana fizică face parte dintr-un corp/ordin profesional cu rol de reprezentare, reglementare și supraveghere a profesiei desfășurate, potrivit actelor normative speciale care reglementează organizarea și exercitarea profesiei respective;

3.7. persoana fizică dispune de libertatea de a desfășura activitatea direct, cu personal angajat sau prin colaborare cu terțe persoane în condițiile legii;